

Dato

21.10.2024

Vår referanse

2024/14

Saksbehandler

Mona Ekelund

SAK 7/2024 I TARIFFNEMNDA

Sakens tema

Fortsatt delvis allmenngjøring av overenskomst for jordbruks- og gartnerinæringen

Tariffparter

Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Fellesforbundet
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og NHO Mat og drikke

Lovgrunnlag

Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Tariffnemndas sammensetning:

Dommer Terese Smith Ulseth, leder
Professor Steinar Holden, nøytralt medlem
Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem
Advokat Eirik Hognestad, NHO
Advokat Karoline Findalen Myhre, NHO, vara i nemndmøte 20. september 2024
Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Saksgang

Tariffnemnda mottok begjæring fra LO om fortsatt allmenngjøring av overenskomst for jordbruks- og gartnerinæringene 28. juni 2024. I begjæringen ble det foreslått endringer i lønnssetninger og at den særegne prosentsetningen tilknyttet praktikanter i § 3 bokstav e) utgår som følge av at setningen er fjernet i overenskomsten.

Tariffnemnda sendte utkast til ny forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene på høring 2. juli 2024 med høringsfrist 5. august 2024.

Det er mottatt høringsinnspill fra:

- LO (uten merknader)
- Landbruks- og matdepartementet
- Arbeidstilsynet
- Norske landbruketjenester
- NHO
- Spekter

Tariffnemnda har innhentet statistikker fra SSB over lønnsnivået i de aktuelle bransjene. Nemnda hadde møte 17. september 2024, hvor SSB presenterte statistikker og Arbeidstilsynet presenterte sine erfaringer fra tilsyn på området før nemnda tok stilling til begjæringen. Nemnda behandlet saken i møte 20. og 24. september 2024.

Dokumentene i saken ligger her:

[Høringer \(nemndene.no\)](https://nemndene.no)

Dokumentene er tilgjengelige på nettsiden frem til nye forskrifter sendes på høring etter neste hovedoppgjør.

Tariffnemndas vurderinger

Etter en helhetlig vurdering av den dokumentasjonen som er lagt frem, mener Tariffnemnda at vilkårene for allmenngjøring er til stede. Fortsatt allmenngjøring er et forholdsmessig tiltak for å bidra til at utenlandske arbeidstakere får lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med det som norske arbeidstakere har, og for å motvirke det lønnspresset som følger av at det er mange utenlandske arbeidstakere i bransjen.

Tariffnemnda har lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. Det er forskjeller mellom lønnsnivåene til de norske og utenlandske arbeidstakerne. En stor gruppe av de utenlandske arbeidstakerne har lønn på eller rett over det allmenngjorte lønnsnivået. Fafo-notat 2024:08 viser det samme. Nemnda viser videre til at Arbeidstilsynets tilsynsstatistikk viser at det fortsatt er et betydelig antall brudd på regelverket. Dette viser at forskriften har reell betydning, og at det er sannsynlig at lønningene vil falle dersom allmenngjøringen fjernes. Arbeidstilsynet støtter allmenngjøring.

Tariffnemnda fastsetter på den bakgrunnen en ny forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene.

Tariffnemnda gjør en mindre endring i forskriften som følge av endringer i tariffavtalen. Det er ikke lenger egen sats for praktikanter, som innebærer at bokstav e og f fjernes og tidligere bokstav f omgjøres til et eget ledd.

Det er kommet inn et høringsinnspill fra Norske Landbrukstjenester om utformingen av forskriften § 3 a. Bestemmelsen ble endret i vedtak 5/2022, og nemnda viser til de vurderingene som der ble gjort. Nemnda ser ikke grunn til å gjøre nye endringer i forskriften på dette punktet.

Forskriften trer i kraft 1. november 2024. Forskrift 9. desember 2022 nr. 2153 om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene oppheves samtidig.

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene skal lyde:

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2024-2026 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Mat og Drikke på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften omfatter jordbruks- og gartneriarbeid, hagesenter, planteskolearbeid og lager/terminalarbeid, samt alle fag innenfor området landbruk, naturbruk og naturforvaltning som naturlig utføres innenfor næringen.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelser

Arbeidstakere som utfører arbeid i henhold til § 2, skal minst ha en lønn per time på kroner:

a Ferie- og innhøstingshjelp

Arbeidstakere under 18 år:	135,90
Arbeidstakere over 18 år avlønnnes trinnvis ut fra opparbeidet ansiennitet:	
Nybegynner frem til og med 12 ukers ansiennitet:	155,90
Deretter ved arbeid utover 12 uker–6 mnd. ansiennitet:	161,40

All relevant og dokumentert praksis innenfor gartneri, hagebruk og landbruk skal medregnes i beregningen av lønnsansiennitet.

Arbeidstakere med opparbeidet ansiennitet utover 6 md. skal ha lønn som ufaglært fast ansatt, jf. § 3 b.

b *Fast ansatte arbeidstakere*

Ufaglærte arbeidstakere:	175,80
Arbeidstakere under 18 år:	145,40

c *Tillegg for fagarbeidere:*

14,50

d *Helge-/helligdagstillegg*

Røktere og avløserer i fast turnus Det betales et tillegg på 25 % pr. arbeidet time

1. mellom lørdager klokken 00 og søndager klokken 24
2. mellom klokken 00 og 24 jul- og nyttårsaften
3. mellom klokken 00 og 24 på bevegelige helligdager og 1. og 17. mai.

Ytelser som betales som refusjon av utgifter som faktisk er påløpt på grunn av utsendingen, for eksempel reiseutgifter, kost og losji skal ikke regnes som lønn etter forskriften.

Forskriftens lønnssetser gjelder ikke arbeidstakere under 16 år eller over 70 år. For disse arbeidstakere avtales lønnen mellom arbeidstaker, arbeidsgiver og den tillitsvalgte. Der det ikke er tillitsvalgte kan lønnen avtales mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 5. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 6. Lønns og arbeidsvilkår i lov eller forskrift

Bestemmelser i lov eller andre forskrifter som vanligvis gjelder for arbeidsforhold, kommer også til anvendelse for arbeidsforhold som omfattes av forskriften her, herunder

- lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie og
- lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager.

Forskriften gjelder med de begrensninger som følger av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1-7.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 7. Ikrafttreden og opphør

Forskriften trer i kraft 1. november 2024.

Forskriften gjelder inntil Tariffnemnda treffer nytt vedtak. Forskriften opphører likevel å gjelde dersom partene i tariffavtalene ikke har krevet nytt vedtak innen en måned etter at tariffavtalene er avløst av nye avtaler, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 9. desember 2022 nr. 2153 om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.

Tariffnemnda, 21.10.2024

Dommer Terese Smith Ulseth, leder

Professor Steinar Holden, nøytralt medlem

Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem

Advokat Eirik Hognestad, NHO

Advokat Karoline Findalen Myhre, NHO, vara i nemndmøte 20. september 2024

Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Protokollen er elektronisk signert